



Natuurtoets

Verkabeling Zutphen

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0486826.100
definitief revisie 00
5 oktober 2023

Natuurtoets

Verkabeling Zutphen

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0486826.100
documentnummer 0486826-NT-100
definitief revisie 00
5 oktober 2023

Auteur

J. Hovius

Opdrachtgever

Qirion B.V.
Dijkgraaf 4
6921 RL Duiven

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus



De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
05-10-2023

beschrijving revisie 00
definitief

gecontroleerd
J. Rotteveel

vrijgave
L. de Jong-Van Twisk

LOT

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	8
1.1	Aanleiding en planvoornemen	8
1.2	Doel en onderzoeksvragen	9
1.3	Leeswijzer	9
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	10
2.1	Algemeen	10
2.2	Soortbescherming	10
2.3	Gebiedsbescherming	11
2.3.1	Natura 2000	11
2.3.2	Gelderse Natuurnetwerken	11
2.3.3	Groene Ontwikkelingszone	12
2.3.5	Beschermingszone natte landnatuur	13
2.3.6	Bescherming van houtopstanden	13
3	Methodiek	14
3.1	Algemeen	14
3.2	Bureauonderzoek	14
3.3	Terreinbezoek	15
3.4	Effectbeoordeling en advies vervoltraject	15
4	Resultaten	16
4.1	Gebiedsbeschrijving	16
4.2	Beschermde soorten	20
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	20
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	21
4.2.3	Vogels	22
4.2.3.1	Vleermuizen	23
4.2.3.2	Overige zoogdieren	24
4.2.3.3	Amfibieën	27
4.2.3.4	Reptielen	27
4.2.3.5	Vlinders	28
4.2.3.6	Libellen	29
4.2.3.7	Vaatplanten	29
4.2.4	Samenvatting beschermde soorten	31
4.3	Beschermde gebieden	32
4.3.1	Natura 2000-gebieden	32
4.3.2	GNN	33
4.3.3	Groene Ontwikkelingszone	34
4.3.4	Weidevogelgebieden en ganzenrustgebieden	35
4.3.5	Beschermingszone natte landnatuur	36
5	Toetsing	37
5.1	Effectbepaling plan	37

5.2	Effecten op beschermde soorten	37
5.2.1	Jaarrond beschermde nesten	37
5.2.2	Algemene broedvogels	38
5.2.3	Vleermuizen	38
5.2.4	Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter	39
5.2.5	Beekrombout	40
5.3	Effecten op beschermde gebieden	41
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	41
5.3.2	Effecten op Gelderse Natuurnetwerken	41
5.3.3	Effecten op Groene Ontwikkelingszone	41
6	Bronnen	42

Bijlage 1: Wettelijk kader

Conclusies en advies

In opdracht van Qirion B.V. is door Antea Group een Natuurtoets uitgevoerd. De opdrachtgever is voornemens om drie bovengrondse hoogspanningsverbindingen te verkabelen, dit houdt in dat deze ondergronds worden gebracht. Het betreft de volgende drie lijnverbindingen:

- Zutphen-Woudhuis vanaf mast 43 t/m 46 (lijncode ZP-WHS150);
- Zutphen-Lochem vanaf mast 1 t/m 4 (lijncode ZP-LC150);
- Zutphen-Langerak vanaf mast 55 -65 (lijncode ZP-LGK150).

Het tracé is gelegen in Zutphen, gemeente Zutphen in de provincie Gelderland. Het uitvoeren van dit project zal in twee fasen gebeuren. In de eerste fase worden de kabels gelegd, in de tweede fase worden de masten verwijderd. Het verwijderen van de masten zal pas over drie tot vier jaar gebeuren. De precieze planning van het aanleggen van het kabeltracé staat nog niet vast. Ten behoeve van de werkzaamheden worden geen gebouwen of watergangen aangetast.

Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat de ingrepen niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde natuurtoets.

Conclusies: Beschermde gebieden

Het tracé loopt niet door een N2000-gebied, Groene Ontwikkelingszone, weidevogelgebied, ganzenrustgebied of beschermingszone natte landnatuur. Wel passeert het tracé op één locatie het Gelders Natuurnetwerk.

Natura 2000

Uit de bureaustudie blijkt dat Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op circa 1,2 kilometer afstand tot het projectgebied. Gezien de relatief kleine en kortdurende ingreep, de afstand en tussenliggende afscherpende elementen kunnen effecten door storingsfactoren zoals verdroging, versnippering, of verstoring door geluid, licht en trillingen op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van verzuring en vermeting ten gevolge van stikstofdepositie via de lucht kunnen niet op voorhand uitgesloten worden. Voor effecten door verzuring en vermeting door stikstofdepositie dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

Gelderse Natuurnetwerken

Het tracé passeert de watergang de Berkel welke is aangewezen als GNN-gebied. De Berkel wordt gekruist middels een gestuurde boring. De provincie Gelderland kent geen externe werking en er zijn dus geen negatieve effecten op dit GNN-gebied.

Overig provinciaal beleid

Groene Ontwikkelingszone

Het tracé ligt niet gelegen binnen een Groene Ontwikkelingszone. Er zijn geen negatieve effecten op de kernkwaliteiten van deze groene ontwikkelingszones.

Ganzenrustgebied en weidevogelgebied

Het tracé ligt op circa 1,2 kilometer van een ganzenrustgebied en op ongeveer 6 kilometer van het dichtstbijzijnde weidevogelgebied. Vanwege de afstand en tussenliggende elementen kunnen negatieve effecten op deze gebieden worden uitgesloten.

Beschermingszone natte landnatuur

Het dichtstbijzijnde gebied aangewezen als beschermingszone natte landnatuur is gelegen op 3,5 kilometer afstand tot het tracé. Vanwege de tijdelijke aard van de werkzaamheden en de tussenliggende elementen kunnen negatieve effecten op deze gebieden worden uitgesloten.

Tabel 1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming N2000 en GNN.

	Natura 2000	GNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja	Ja
Effecten?	Mogelijk vermesting en verzuring ten gevolge van stikstofdepositie.	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	AERIUS-berekening benodigd en mogelijke vervolgstappen.	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Afhankelijk van uitkomsten AERIUS-berekening.	Ja

Tabel 2. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming overig provinciaal beleid.

Overig provinciaal beleid				
	Groene ontwikkelingszone	Ganzenrust gebied	Weidevogel gebied	Bescherming natte landnatuur
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Nee	Nee	Nee	Nee
Effecten?	Nee	Nee	Nee	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Nee	Nee	Nee	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja	Ja	Ja	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het projectgebied:

- Jaarrond beschermde nesten (actieve roekenkolonie, mogelijk nesten buizerd, slechtvalk en boomvalk, huismus, gierzwaluw, en spechten);
- Algemene broedvogels (nestplaatsen aanwezig);
- Vleermuizen (paar-, zomer-, winter- of kraamverblijfplaats van gebouw- en boombewonende soorten en essentiële vliegroute over de Berkel);
- Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter (mogelijk verblijfplaatsen in dichte vegetatie aan het begin van het tracé);
- Beekrombout (mogelijk essentieel leefgebied langs de Berkel).

In Tabel 3 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. In Hoofdstuk 5 van deze Natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies.

Tabel 3. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde nesten (buiserd, slechtvalk en boomvalk)	Ja, mogelijke nestlocaties in de hoogspanningsmast aan de Boggelderenk.	Nee (wanneer de masten verwijderd gaan worden wel).	Nee, geen extra verstoring door werkzaamheden (leggen van de kabel).	Nee	Geen
Jaarrond beschermde nesten (roekenkolonie)	Ja, actieve roekenkolonie ten westen van de Den Elterweg.	Nee	Nee, geen extra verstoring door werkzaamheden.	Nee	Geen
Jaarrond beschermde nesten (huismus, gierzwaluw)	Ja, mogelijke nestlocaties in woningen langs tracé.	Nee	Nee, geen extra verstoring door werkzaamheden.	Nee	Geen
Jaarrond beschermde nesten (spechten)	Ja, mogelijke nestlocatie in een boom aan de Rademakersstraat.	Nee	Nee, geen negatieve effecten.	Nee	Geen
Algemene broedvogels	Ja, nestgelegenheid aanwezig in bomen, heggen en struiken, nabij watergangen, in agrarische percelen en op platte daken.	Nee	Nee, mits er wordt gewerkt buiten het broedseizoen en/of voorafgaand aan de werkzaamheden wordt gecontroleerd op broedvogels.	Niet mogelijk	Werken buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) Indien tijdens het broedseizoen wordt gewerkt dient voorafgaand gecontroleerd te worden op broedvogels en het projectgebied vrijgegeven te zijn.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Vleermuizen	Mogelijke paar-, zomer-, winter- of kraamverblijfplaats van gebouw- en boombewonende soorten en mogelijk essentiële vliegroute over de Berkel.	Mogelijk	Nee, mits er tijdens de actieve periode van vleermuizen (15 april t/m 15 oktober) na zonsondergang geen verlichting gericht wordt op gebouwen, bomen en de Berkel.	Nee, mits vervolgstappen worden gevolgd.	Tijdens actieve periode van vleermuizen na zonsondergang geen verlichting richten op gebouwen, bomen en de Berkel.
Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter	Mogelijke verblijfplaatsen in de dichte vegetatie rondom de hoogspanningsmast aan de Boggelderenk.	Ja	Afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek.	Afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek.	Nader onderzoek door middel van plaatsing van struikrover en cameraval. In de periode maart t/m augustus dient de apparatuur zes weken te worden geplaatst, buiten deze periode dient 12 weken te worden aangehouden.
Beekrombout	Mogelijk essentieel leefgebied langs de Berkel.	Nee	Nee, watergang wordt niet aangetast.	Nee	Geen

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage I staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en planvoornemen

In opdracht van Qirion B.V. is door Antea Group een Natuurtoets uitgevoerd. De opdrachtgever is voornemens om drie bovengrondse hoogspanningsverbindingen te verkabelen, dit houdt in dat deze ondergronds worden gebracht. Het betreft de volgende drie lijnverbindingen:

- Zutphen-Woudhuis vanaf mast 43 t/m 46 (lijncode ZP-WHS150);
- Zutphen-Lochem vanaf mast 1 t/m 4 (lijncode ZP-LC150);
- Zutphen-Langerak vanaf mast 55 -65 (lijncode ZP-LGK150).

In figuur 1.1 is de globale ligging van het projectgebied weergegeven.

Het uitvoeren van dit project zal in twee fasen gebeuren. In de eerste fase worden de kabels gelegd, in de tweede fase zullen de masten worden verwijderd. Het verwijderen van de masten zal pas over drie tot vier jaar gebeuren. Het verwijderen van de masten wordt daarom niet getoetst in onderliggend rapport.

Het kabeltracé zal deels in open ontgraving en deels middels HDD-boringen worden aangelegd. In totaal bedraagt het tracé circa 4,5 kilometer. Het werkterrein wordt circa 8 meter breed. De graafsleuf zal circa 2.10 meter bedragen. De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend. Er worden ten behoeve van de werkzaamheden geen gebouwen of watergangen aangetast. Wel worden delen van struiken en heggen.



Figuur 1.1. De globale ligging van het tracé te Zutphen (rode lijn) (bron achtergrond: Esri).

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en overig provinciaal beleid). Ontwikkelingen

mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen activiteit? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de Wet natuurbescherming en het GNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het projectgebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet

opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Gelderse Natuurnetwerken

In de provincie Gelderland heet het NNN het Gelders Natuurnetwerk (GNN). In de Geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018) zijn regels voor het NNN opgenomen. In Artikel 2.39 zijn regels opgenomen voor het GNN. Voor de natuurgebieden die behoren tot het GNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het 'nee, tenzij'-principe betekent in de provincie Gelderland dat in het GNN nieuwe bestemmingen anders dan natuur niet mogelijk zijn als deze

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. De overblijvende effecten moeten in de provincie Gelderland gelijkwaardig worden gecompenseerd in overeenstemming met bijlage 8 Gelijkwaardige natuurbeheertypen (Geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018)). De mogelijkheden voor compensatie staan in de artikelen 2.43-2.46 uiteengezet.

Afwijkend van het bovenstaande geldt in het GNN dat de volgende gebieden met de natuurbeheertypen niet anders bestemd mogen worden: bron, gemaaid rietland, hoogveen, trilveen en zwak gebufferd ven (Artikel 2.39, lid 2). In Artikel 2.40, van de Geconsolideerde Omgevingsverordening zijn regels opgenomen voor gronden die geheel omsloten worden door het Gelders natuurnetwerk. Voor deze gronden zijn tevens niet alle activiteiten/bestemmingen zonder meer mogelijk. Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Gelderland geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het GNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op GNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet gecompenseerd te worden.

2.3.3 Groene Ontwikkelingszone

Ook buiten de GNN zijn natuurgebieden en landschapselementen als beschermd aangewezen door de provincie Gelderland; de zogeheten Groene Ontwikkelingszone, verder GO genoemd. Voor deze gebieden zijn in de Omgevingsverordening beleidsregels opgenomen om die gebieden te beschermen. Een GO-gebied betreft een gebied met een andere bestemming dan natuur dat ruimtelijk is vervlochten met het Gelders natuurnetwerk, waaronder weidevogelgebieden en rustgebieden voor winterganzen. Binnen deze gebieden geldt dat zowel bij nieuwvestiging als bij een grootschalige uitbreiding er, naast een goede landschappelijk inpassing, sprake moet zijn van een per saldo substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de Groene ontwikkelingszone. In de Geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018) zijn in Artikel 2.52 regels opgenomen voor de omgang met gebieden die aangewezen zijn als Groene ontwikkelzone. Voorop staat dat de kernkwaliteiten van de GO-gebieden niet aangetast mogen worden. Is dit toch het geval dan kan onder bepaalde voorwaarden (inclusief compensatie, groot belang etc.) een ontwikkeling mogelijk gemaakt worden (zie ook paragraaf 2.6.3 van de Geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018)).

In Artikel 2.54 zijn regels opgenomen die betrekking hebben op de kap en compensatie van in de Wnb-beschermde houtopstanden binnen Groene ontwikkelingszones. Een dergelijke kap is alleen mogelijk als wordt voorzien in een extra compensatie voor het areaal bos dat verloren gaat. In het artikel worden voorwaarden aan de compensatie uiteengezet.

2.3.4 Ganzenrustgebied en weidevogelgebieden

Ganzenrustgebieden zijn rustgebieden voor overwinterende ganzen. Voor zover een bestemmingsplan betrekking heeft op een Ganzenrustgebied laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende Ganzenrustgebied overblijft.

Weidevogelgebieden zijn broedgebieden voor weidevogels. Voor zover een bestemmingsplan betrekking heeft op een Weidevogelgebied laat het in ieder geval een nieuwe windturbine of

nieuw zonneveld niet toe en een andere nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als deze geen nadelige gevolgen kunnen hebben voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

2.3.5 Beschermingszone natte landnatuur

De provincie beschermt de natte landnatuur door hydrologische beschermingszones aan te wijzen. Binnen deze gebieden streeft de provincie naar het op orde brengen en houden van de waterhuishoudkundige omstandigheden om zo de ecologische diversiteit van de natte landnatuur in het Gelders NatuurNetwerk duurzaam in stand te houden.

2.3.6 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;
- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets.

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het projectgebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2017-2022 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Daarnaast is gebruikt gemaakt van de digitale verspreidingsatlas (Verspreidingsatlas z.d.). Deze atlas maakt gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. het GNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 15 april 2022 is van 11:00 tot 16:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door Jessica Hovius, deskundig ecoloog bij JM ecologie, bij droog, bewolkt weer, een temperatuur van circa 8°C en een windkracht van circa 3 Bft. Op 14 september 2023 is een tweede veldbezoek uitgevoerd wegens een wijziging in het tracé. Dit terreinbezoek is tevens uitgevoerd door Jessica Hovius, bij droog, onbewolkt weer, een temperatuur van circa 18°C en een windkracht van circa 2 Bft. Tijdens de terreinbezoeken is het projectgebied en de omgeving van het projectgebied bekeken op aanwezige soorten en habitats om een beeld te krijgen van aanwezige en mogelijke aanwezige beschermde flora en fauna.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtrajec

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is en of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) ingegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het tracé start aan de Boggelderenk ten oosten van Circulus recycleplein Zutphen, waarbij het een ruigtestrook passeert. Het tracé loopt vervolgens richting het noorden en passeert middels een gestuurde boring de N314 en een watergang. De gestuurde boring komt uit op een speelveld ten westen van de Caro van Eycklaan, waarna het tracé via het noorden verder loopt via open ontgraving. Ter hoogte van de Aletta Jacobshoeve wordt een tweede gestuurde boring gebruikt om een watergang te passeren. Bij de Ooyerhoekseweg ligt het uittredepunt van de tweede gestuurde boring. Enkele meters richting het noorden wordt de derde gestuurde boring ingezet om een rotonde te passeren. Het uittredepunt van de derde gestuurde boring ligt in een weiland aan de Jan Brugmanstraat. Het tracé vervolgt verder haar weg door dit weiland. Ter hoogte van de Ida Gerhardtssingel wordt een vierde gestuurde boring ingezet om een watergang en een bosschage te passeren. In de westelijke berm van de Lage Weide ligt het uittredepunt van deze boring en loopt het tracé verder richting het noorden. De tennisbanen aan de Lage Weide worden vervolgens gepasseerd middels de vijfde gestuurde boring, waarbij het uittredepunt op het grasveld ten noorden van de tennisbanen ligt. Een watergang en de wegen de Draaiomdsdreef en het Spikerpad worden gepasseerd middels de zesde gestuurde boring. Het tracé loopt vervolgens richting het noorden door het Warnsveld. De Rijksstraatweg, een inrit van een weiland en de Kleine Omlegging worden gepasseerd middels de zevende, achtste en negende gestuurde boringen. Via een weiland loopt het tracé richting het oosten en vervolgens richting het noorden. Natuurspeeltuin Wijnhofpark en een watergang worden gepasseerd middels de tiende gestuurde boring. Het tracé komt vervolgens uit bij het hoogspanningsstation aan de Wijnhofstraat. Het tracé loopt na dit hoogspanningsstation verder richting het noorden, waarbij de weg Voorsterallee wordt gepasseerd middels de elfde gestuurde boring. Het tracé vervolgt haar weg richting het noorden via een park. Bij het Oostveensepad splitst het tracé in tweeën, waarbij één deel verder richting het noorden gaat en één deel richting het oosten gaat. Het Oostveensepad en een bosschage aan het Oostveensepad worden vervolgens ook gepasseerd middels een gestuurde boring. Het noordelijke deel van het opgesplitste tracé eindigt vervolgens in een weiland. Het oostelijke deel van het opgesplitste tracé eindigt in een akkerland.



Figuur 4.1. Ligging van het tracé (rood is open ontgraving, geel is gestuurde boring) (bron achtergrond: Esri).



Figuur 4.2. Start tracé aan de Boggelderenk.



Figuur 4.3. Ruigtestrook aan de Boggelderenk.



Figuur 4.4. Te passeren watergang eerste gestuurde boring.



Figuur 4.5. Speelveld t.h.v de Caro van Eycklaan.



Figuur 4.6. Vervolg tracé richting noorden.



Figuur 4.7. Uittredepunt in het weiland aan de Jan Brugmanstraat.



Figuur 4.8. Vervolg tracé weiland middels open ontgraving.



Figuur 4.9. Vervolg tracé weiland middels open ontgraving.



Figuur 4.10. Locatie intredepunt vierde gestuurde boring.



Figuur 4.11. Vervolg tracé langs de Lage Weide.



Figuur 4.12. Vervolg tracé.



Figuur 4.13. Vervolg tracé via het Warnsveld.



Figuur 4.14. Vervolg tracé via het Warnsveld.



Figuur 4.15. Te passeren heg middels open ontgraving.



Figuur 4.16. Te passeren greppel middels open ontgraving.



Figuur 4.17. Hoogspanningsstation zuidzijde.



Figuur 4.18. Hoogspanningsstation noordzijde.



Figuur 4.19. Vervolg tracé door park.



Figuur 4.20. Eindpunt noordelijk deel tracé.



Figuur 4.21. Eindpunt oostelijk deel tracé.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in de afgelopen 5 jaar diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV-onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied (binnen een straal van 2,5km) die in de NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2018-2023).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote Gele Kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Bever		X	
	Boommarter			X
	Bunzing			X
	Damhert			X
	Das			X
	Eekhoorn			X
	Otter		X	
	Steenmarter			X
	Wezel			X
	Hermelijn			X
	Vleermuizen*		X	
Amfibieën	Kamsalamander		X	
	Poelkikker		X	
Reptielen	Ringslang			X
Vlinders	Grote vos			X
	Grote weerschijnvlinder			X
	Kleine ijsvogelvlinder			X
Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart		X	
Libellen	Beekrombout			X
	Rivierrombout		X	

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vaatplanten	Akkerogentroost			X
	Groot spiegelklokje			X
	Grote leeuwenklauw			X
	Kluwenklokje			X
	Kartuizer anjer			X
	Tengere veldmuur			X
	Vroege ereprijs			X
	Wilde ridderspoor			X

*Vleermuizen: Baard-/ brandtsvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet. Tevens worden soorten die niet bekend aanwezig zijn, maar mogelijk wel verwacht aanwezig worden, toegevoegd.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Gedurende het terreinbezoek is een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

4.2.3 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012).

Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1 tot en met 5 zijn vermeld in tabel 4.2.

Tabel 4.2. Jaarrond beschermde nesten in de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Drenthe en Utrecht.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenzwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverzwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Gauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiszwaluw	5	Zwarte specht	5

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

In de omgeving van het projectgebied komen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) voor. Tijdens het terreinbezoek is gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten of geschikte broedlocaties in bomen, masten palen, nestkasten en gebouwen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden.

Binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is in de hoogspanningsmast bij het startpunt van het tracé aan de Boggelderenk een mogelijk jaarrond nest waargenomen. Mogelijk wordt dit nest gebruikt door boomvalk, slechtvalk of buizerd. Overige nesten zijn niet waargenomen waardoor ransuil, ooievaar en sperwer uitgesloten kunnen worden.

Ten westen van de Den Elterweg, ter hoogte van de Berkenlaan is op circa 40 meter afstand tot het tracé een roekenkolonie van ongeveer 25 nesten aangetroffen.

Langs het tracé zijn weinig woningen die dienst kunnen doen als broedlocatie van de huismus of gierzwaluw. Bijna alle woningen hebben platte daken. Alleen de woningen aan de Caro van Eycklaan, Betsy Perkhoeve, Aletta Jacobshoeve, Robert van Guliklaan en de Voorsterallee zijn woningen met pannendaken waar mogelijk de huismus en gierzwaluw tot broeden kunnen komen.

Voor de kerkuil en steenuil ontbreekt het aan geschikte broedlocaties in de vorm van geschikte schuren en boerderijen. Vanwege de afwezigheid van een bosrijke omgeving worden nesten van havik en wespendief uitgesloten. De Berkel vormt mogelijk geschikt broedhabitat voor de grote gele kwikstaart. Op de locatie waar het tracé de Berkel kruist, zijn echter geen geschikte

broedgelegenheden vanwege de verstoring door recreatie en de afwezigheid van geschikte broedplekken aan de oever zoals boomwortels of bruggen.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Er kunnen diverse jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 aanwezig zijn in de omgeving van het projectgebied. Tijdens het veldbezoek zijn vijf actieve nesten van de ekster in de hoogspanningsmasten waargenomen. Tevens zijn meerdere vogelnestkasten aan bomen waargenomen, waar soorten als koolmees of pimpelmees kunnen broeden. In een boom aan de Rademakersstraat is een spechtenholte waargenomen. Volgens een omwonende werd deze holte vorig broedseizoen gebruikt door de grote bonte specht en dit jaar is een groene specht waargenomen bij de holte. Deze boom staat op circa 100 meter van het tracé. Er zijn voor de eksternesten en de nestkasten geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming onder categorie 5 rechtvaardigen, doordat er ruimschoots voldoende nestgelegenheid aanwezig is in de omgeving. Er zijn echter geen andere geschikte bomen in de omgeving waargenomen met spechtenholten, waardoor deze boom met een mogelijk nest van een groene specht/grote bonte specht wel wordt aangemerkt als een jaarrond beschermd nest.

Algemene broedvogels

Het projectgebied is geschikt voor een groot aantal algemene broedvogels. In bomen, heggen en struiken kunnen diverse soorten zangvogels tot broeden komen, in de watergangen kunnen diverse watervogels tot broeden komen, op platte daken kan de scholekster tot broeden komen en op de agrarische percelen kunnen weidevogels tot broeden komen.

Mogelijke consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van boomvalk, slechtvalk, buizerd, roek, huismus, gierzwaluw, spechtensorten en algemene broedvogels worden behandeld in hoofdstuk 5.

4.2.3.1 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een projectgebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het parseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een projectgebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijf- en rustplaatsen

De woningen rond het tracé kunnen mogelijk verblijfsplaatsen bieden aan gebouwbewonende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis (kraam-, paar-, zomer- en winterverblijf), ruige dwergvleermuis (paar-, zomer- en winterverblijf) en laatvlieger (kraam-, paar-, zomer- en winterverblijf). Tevens is een boom met spechtenholte waargenomen, waar zich mogelijk verblijfsplaatsen van boombewonende soorten kunnen bevinden, zoals rosse dwergvleermuis (kraam-, paar-, zomer- en winterverblijf) en watervleermuis (kraam-, paar-, zomer- en winterverblijf). Deze boom bevindt zich op circa 100 meter afstand tot het tracé. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuissoorten langs het tracé kan niet uitgesloten worden.

Vliegrouteondersteuning

Er bevinden zich in de omgeving van het projectgebied diverse lijnvormige landschapselementen die mogelijk dienst doen als vliegrouteondersteuning, zoals bebouwing, bomenrijen en de watergang de Berkel. Voor de bebouwing en bomenrijen zijn voldoende alternatieven, waardoor deze niet als essentieel worden aangemerkt. Wel kan de Berkel mogelijk dienen als essentiële vliegrouteondersteuning voor meervleermuis en watervleermuis. Er zijn geen alternatieve watergangen die als vliegrouteondersteuning kunnen dienen. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute kan dus niet worden uitgesloten.

Foerageergebied

De volledige omgeving van het projectgebied is zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er is in de directe omgeving voldoende alternatief en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig, waardoor het foerageergebied rondom het projectgebied als niet essentieel kan worden aangemerkt.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen en een mogelijk essentiële vliegroute worden behandeld in hoofdstuk 5.

4.2.3.2 Overige zoogdieren

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2.5 kilometer tot het projectgebied diverse beschermde, niet-vrijgestelde zoogdieren zijn waargenomen in de laatste vijf jaar. Het gaat om de bever, boommarter, bunzing, damhert, das, eekhoorn, otter, steenmarter, wezel en hermelijn. Aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde, beschermde soorten zoogdieren kan op basis van bekende verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden uitgesloten.

Bever

De bever komt voor in overgangsgebieden tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste. Bevers zijn vooral 's nachts actief. Overdag slapen ze op legers, in holen of in burchten (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de bever bij de IJssel. De IJssel en aftakkingen hiervan kunnen door de bever gebruikt worden als foerageergebied en mogelijk zijn hier ook

verblijfplaatsen van de bever aanwezig. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen aftakkingen van de IJssel aanwezig. Andere geschikte verblijfplaatsen of foerageergebieden voor de bever ontbreken binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden door de stedelijke omgeving. De aanwezigheid van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van de bever kan daarmee worden uitgesloten.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrotingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholen en tussen boomwortels (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de boommarter, waarvan er één waarneming een verkeersslachtoffer betreft (NDFF, z.d.). Het tracé is gelegen in een stedelijke omgeving, er zijn wel bosschages aanwezig maar niet groot en aaneengesloten genoeg voor de boommarter, waardoor de aanwezigheid van de boommarter kan worden uitgesloten.

Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol. (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn drie waarnemingen bekend van de bunzing rond het tracé (NDFF, z.d.). Tijdens het veldbezoek zijn prooiresten van een marterachtige aangetroffen bij de start van het tracé aan de Boggelderenk. Op deze locatie is dichte vegetatie aanwezig in de vorm van braamstruiken, waar mogelijke verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van de bunzing kan niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de bunzing worden behandeld in hoofdstuk 5.

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de wezel in het agrarische gebied buiten Zutphen (NDFF, z.d.). Bij de start van het tracé aan de Boggelderenk is dichte vegetatie aanwezig in de vorm van braamstruiken, waar mogelijke verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van de wezel kan niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de wezel worden behandeld in hoofdstuk 5.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, in open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en vochtig terrein. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in hopen

van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van de hermelijn buiten Zutphen (NDFF, z.d.). Bij de start van het tracé aan de Boggelderrenk is dichte vegetatie aanwezig in de vorm van braamstruiken, waar mogelijke verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van de hermelijn kan niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de hermelijn worden behandeld in hoofdstuk 5.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de steenmarter langs het tracé. Mogelijk heeft de steenmarter verblijfplaatsen in bosschages langs het tracé. Tevens zijn prooiresten van een marterachtige aangetroffen bij de start van het tracé aan de Boggelderrenk. Op deze locatie is dichte vegetatie aanwezig in de vorm van braamstruiken waar mogelijke verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. De aanwezigheid van de steenmarter kan niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de steenmarter worden behandeld in hoofdstuk 5.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdiervereniging z.d.). Er zijn enkele waarnemingen van de das buiten Zutphen (NDFF, z.d.). Langs het tracé is geen geschikt leefgebied aanwezig voor de das, door het stedelijke gebied en de verstoring die hierbij hoort. Aanwezigheid van de das binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de eekhoorn rond het tracé. Er zijn in de bomen langs het tracé geen nesten waargenomen van de eekhoorn. Mogelijk gebruikt de eekhoorn de omgeving van het tracé als foerageergebied. Er is in de directe omgeving echter genoeg en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig waardoor dit niet als essentieel foerageergebied wordt aangewezen. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de eekhoorn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdiervereniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van de otter rond het tracé (NDFF, z.d.). De watergangen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden vormen echter geen geschikt leefgebied en hebben geen geschikte verblijfplaatsen voor de otter door de stedelijke omgeving met de daarbij behorende verstoring. Mogelijk dat incidenteel een zwervend dier de watergangen passeert. Essentieel leefgebied voor de otter binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

4.2.3.3 Amfibieën

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2.5 kilometer tot het projectgebied twee beschermde, niet-vrijgestelde amfibieën zijn waargenomen in de laatste vijf jaar. Het gaat om de kamsalamander en de poelkikker. Aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde, beschermde soorten amfibieën kan op basis van bekende verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden uitgesloten.

Kamsalamander

De kamsalamander plant zich voort in geïsoleerde, relatief grote en diepe, visvrije poelen, vennen en vijvers met in de directe omgeving geschikt landhabitat in de vorm van bossen en struwelen (RAVON, z.d.). Er zijn enkele waarnemingen bekend van de kamsalamander ten zuidwesten van het tracé in de uiterwaarden van de IJssel. Binnen de invloedsfeer ontbreekt het echter aan geschikte voortplantingswateren voor de kamsalamander, waardoor ook landhabitat uitgesloten kan worden. De aanwezigheid van de kamsalamander kan worden uitgesloten.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er is één waarneming bekend van een dood exemplaar van de poelkikker ten oosten van het tracé in de Berkel. De Berkel vormt echter geen schoon, stilstaand water. Ook andere watergangen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden vormen geen geschikt leefgebied voor de poelkikker door het ontbreken van schone, vrij voedselarme wateren. Essentieel leefgebied van de poelkikker binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

4.2.3.4 Reptielen

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2.5 kilometer tot het projectgebied één beschermde, niet-vrijgestelde reptielensoort is waargenomen in de laatste vijf jaar. Het gaat om de ringslang. Aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde, beschermde soorten reptielen kan op basis van bekende verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden uitgesloten.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan water gebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en

agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, 2021). Tijdens het veldbezoek zijn geen broeihopen aangetroffen. De aanwezige watergangen worden niet geschikt geacht als leefgebied voor de ringslang door de stedelijke ligging en het ontbreken van (natuurlijke) oevers met voldoende dekking. De omgeving van het tracé wordt gekenmerkt door woonwijken en een klein deel met industrieel en agrarisch gebied. Essentieel leefgebied van de ringslang binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kan worden uitgesloten.

4.2.3.5 Vlinders

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2.5 kilometer tot het projectgebied diverse beschermde, niet-vrijgestelde vlinders zijn waargenomen in de laatste vijf jaar. Het gaat om grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en de teunisbloempijlstaart (nachtvlinder). Aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde, beschermde soorten vlinders kan op basis van bekende verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden uitgesloten.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn enkele waarnemingen bekend van de grote vos, met name in Warnsveld (NDFF, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwerfende dieren, maar sinds kort is op enkele locaties na lange tijd ook weer voortplanting vastgesteld. Ook de waarnemingen in de omgeving van het projectgebied hebben waarschijnlijk betrekking op zwerfende individuen, maar er is ook geschikt habitat aanwezig en er zijn geschikte waardbomen aanwezig in de omgeving. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn echter geen bomen aanwezig die kunnen dienen als waardboom of als overwinterlocatie. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de grote vos binnen het projectgebied is daarmee uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de grote weerschijnvlinder in de ruime omgeving van het projectgebied (NDFF, z.d.). Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ontbreekt het aan bossen, waardoor essentieel leefgebied van de grote weerschijnvlinder uitgesloten kan worden.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden van gevarieerde bossen. Als waardplant gebruikt de kleine ijsvogelvlinder wilde kamperfoelie (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn enkele waarnemingen bekend van de kleine ijsvogelvlinder in de ruime omgeving ten oosten van tracé (NDFF, z.d.). Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is geen wilde kamperfoelie aangetroffen. Essentieel leefgebied van de kleine ijsvogelvlinder is uitgesloten.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart plant zich voort in open plekken in bossen of langs bosranden. Waardplanten voor deze soort zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart

(Vlinderstichting, z.d.). Er zijn drie waarnemingen bekend van de teunisbloempijlstaart op ruime afstand van het tracé (NDFF, z.d.). Binnen de invloedsfeer ontbreekt het aan voortplantingslocaties voor de teunisbloempijlstaart in de vorm van bosranden. Essentieel leefgebied van de teunisbloempijlstaart kan uitgesloten worden.

4.2.3.6 Libellen

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2.5 kilometer tot het projectgebied twee beschermde, niet-vrijgestelde libellensoorten zijn waargenomen in de laatste vijf jaar. Het gaat om de beekrombout en de rivierrombout. Aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde, beschermde soorten libellen kan op basis van bekende verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden uitgesloten.

Beekrombout

De beekrombout leeft langs grotere beken en kleine rivieren. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet aan het wateroppervlak. De larven leven in de beek- of rivierbodem, op ondiepe, traag stromende plaatsen waar veel slib of fijn zand is afgezet (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de beekrombout bij de Berkel op circa 2 kilometer afstand tot het tracé (NDFF, z.d.). De Berkel vormt geschikt voortplantingshabitat voor de beekrombout waardoor essentieel leefgebied van de beekrombout niet uitgesloten kan worden.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de beekrombout worden behandeld in hoofdstuk 5.

Rivierrombout

De rivierrombout komt in Nederland voornamelijk voor rond de grote rivieren, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de rivierrombout bij de IJssel (NDFF, z.d.). De IJssel vormt geschikt voortplantingshabitat voor de rivierrombout. De IJssel ligt buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden waardoor essentieel leefgebied van de rivierrombout uitgesloten kan worden.

4.2.3.7 Vaatplanten

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2.5 kilometer tot het projectgebied acht beschermde, niet-vrijgestelde vaatplanten zijn waargenomen in de laatste vijf jaar. Het gaat om de akkerogentroost, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, kluwenklokje, kartuizer anjer, tengere veldmuur, vroege ereprijs en wilde ridderspoor. Aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde, beschermde soorten vaatplanten kan op basis van bekende verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden uitgesloten.

Akkerogentroost

Akkerogentroost groeit met name op vrij voedselarme, vochtige en kalkrijke akkers, op de wortels van verschillende soorten grassen (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming bekend van akkerogentroost in de uiterwaarden van de IJssel ten zuiden van het tracé (NDFF, z.d.). De agrarische percelen langs het tracé worden intensief beheerd en gemaaid en worden waarschijnlijk ook bemest. Vanwege de voedselrijkheid van de akkers wordt de aanwezigheid van akkerogentroost hier uitgesloten.

Groot spiegelklokje

Het groot spiegelklokje groeit op zonnige, open plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke grond in akkers, open plekken in bermen en dijken, braakliggend grond en langs spoorwegen (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). Er zijn twee groeiplaatsen bekend van het groot spiegelklokje in de uiterwaarden van de IJssel ten zuiden van het tracé (NDFF, z.d.). Binnen de invloedsfeer ontbreekt het aan geschikte groeilocaties door de voedselrijkheid van de bodem en het

intensieve beheer. De aanwezigheid van het groot spiegclklokje binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Grote leeuwenklauw

De grote leeuwenklauw groeit op open plaatsen in bermen, akkers, waterkanten en braakliggende terrein op kalkhoudende, matig voedselrijke en vochtige tot droge grond (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming bekend van grote leeuwenklauw in de uiterwaarden van de IJssel ten zuiden van het tracé (NDFF, z.d.). Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ontbreekt het aan geschikte groeilocaties door de voedselrijkheid van de bodem en het intensieve beheer. De aanwezigheid van de grote leeuwenklauw binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Kluwenklokje

Het kluwenklokje groeit op zonnige, matig droge tot vaak vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond in bermen, kalkgrasland, ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden en struwelen (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming van het kluwenklokje bekend bij een bosrand ten noordoosten van het tracé (NDFF, z.d.). Binnen de invloedssfeer ontbreekt het aan geschikte groeilocaties door de voedselrijkheid van de bodem en het intensieve beheer. De aanwezigheid van het kluwenklokje binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Kartuizer anjer

De Kartuizer anjer groeit op droge, schrale en warme plaatsen, zoals in kalkgrasland, maar ook in droge, kalkhoudende, matig voedselarme graslanden in bermen en op dijken (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). Er zijn twee waarnemingen van de Kartuizer anjer bekend bij een industrieterrein en op een dijk van de IJssel (NDFF, z.d.). Binnen de invloedssfeer ontbreekt het aan geschikte groeilocaties door de voedselrijkheid van de bodem en het intensieve beheer. De aanwezigheid van de Kartuizer anjer binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Tengere veldmuur

Tengere veldmuur groeit op graanakkers, akkerranden, open, droge en stenige plekken, steile kalkhellingen, oude muren en langs spoorwegen op zonnige, open plaatsen op matig voedselrijke en kalkrijke grond (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming bekend van de tengere veldmuur in de uiterwaarden van de IJssel ten zuiden van het tracé (NDFF, z.d.). Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ontbreekt het aan geschikte groeilocaties voor de tengere veldmuur. De aanwezigheid van tengere veldmuur binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Vroege ereprijs

De vroege ereprijs groeit op zonnige, warme, open plaatsen op droge, matig voedselrijke, meestal verstoorde grond bij akkers, rivierduinen, open plekken in bermen, dijken en braakliggende grond. Er is één waarneming bekend van vroege ereprijs in de uiterwaarden van de IJssel ten zuiden van het tracé (NDFF, z.d.). Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ontbreekt het aan geschikte groeilocaties voor de vroege ereprijs. De aanwezigheid van vroege ereprijs binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is uitgesloten.

Wilde ridderspoor

Wilde ridderspoor groeit op matig voedselrijke kalkhoudende zandige klei in wintergraanakkers en op ruderaal omgewerkte terreinen op kalkgrond (FLORON Verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming bekend van wilde ridderspoor in de uiterwaarden van de IJssel ten zuiden van het tracé (NDFF, z.d.). Langs het tracé ontbreken geschikte groeiplaatsen. Aanwezigheid van wilde ridderspoor is uitgesloten.

4.2.4 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

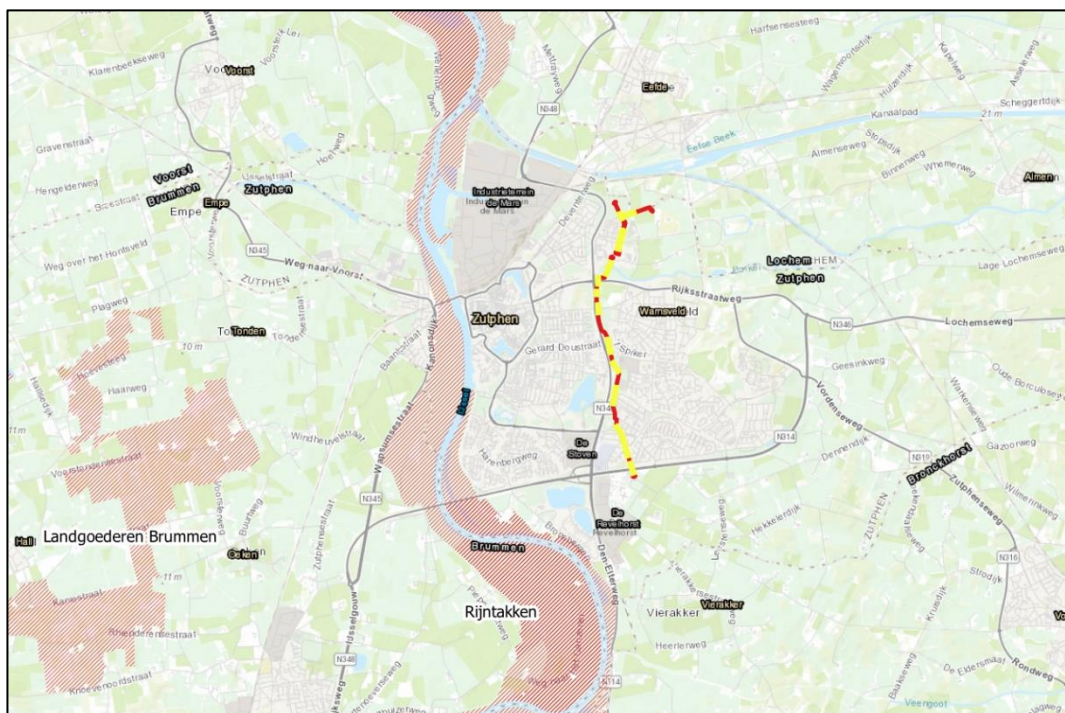
Soort	Beschermings regime	Aanwezigheid	Toelichting
Jaarrond beschermde nesten	Artikel 3.1	Ja/Mogelijk	Actieve roekenkolonie, mogelijk gebruik nest in hoogspanningsmast door boomvalk, slechtvalk, buizerd, enkele geschikte woningen voor huismus en gierzwaluw, en een spechtenholte.
Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Waarschijnlijk	Broedbiotoop in bomen, heggen en struiken, watergangen, agrarische percelen en op platte daken.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijke verblijfplaatsen boom- en gebouwbewonende soorten en essentiële vliegroute langs de Berkel.
Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk verblijfsplaatsen bij dichte vegetatie onder de mast bij de Boggelderenk.
Beekrombout	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk leefgebied langs de Berkel.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de 'Rijntakken', is gelegen op ongeveer 1,2 kilometer ten westen van het tracé. Natura 2000-gebied 'Landgoederen Brummen' is daarnaast gelegen op circa 5 kilometer ten westen van het tracé in Angerlo (Figuur 4.22). Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand tot het projectgebied.

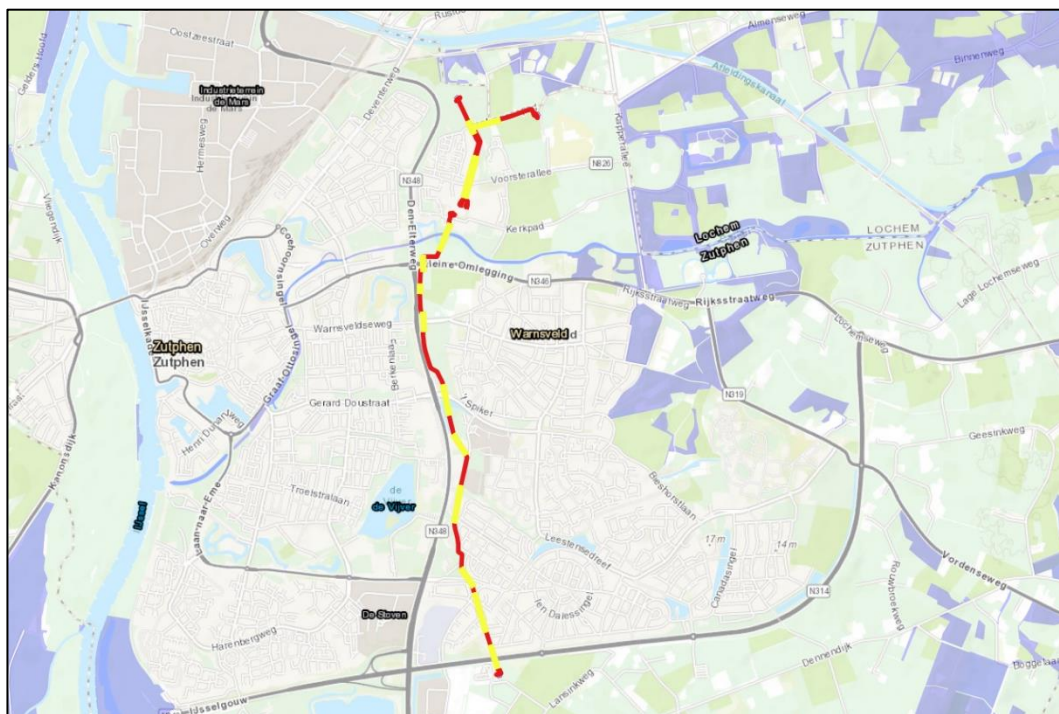
Het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' omvat vier deelgebieden namelijk, 'Uiterwaarden IJssel', 'Uiterwaarden Neder-Rijn', 'Gelderse Poort' en 'Waal'. Het is aangewezen als zowel een Vogel- als Habitatrichtlijngebied, met doelstellingen voor de habitattypen meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, beken en rivieren met waterplanten, slikkige rivieroever, stroomdalgraslanden, ruigten en zomen, glashaver- en vossenstaarthooilanden, beuken-eikenbossen met hulst, vochtige alluviale bossen en droge hardhoutooibossen. De habitatrichtlijnsoorten zijn zeeprik, rivierprik, elft, zalm, bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, kamsalamander, meervleermuis en bever. Broedvogels aangewezen voor de 'Rijntakken' zijn dodaars, aalscholver, roerdomp, woudaap, porseleinhoen, kwartelkoning, watersnip, zwarte stern, ijsvogel, oeverwaluw, blauwborst en grote karekiet. De aangewezen niet-broedvogels zijn fuut, aalscholver, kleine zwaan, wilde zwaan, kolgans, grauwe gans, brandgans, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, nonnetje, meerkoet, scholekster, goudplevier, kievit, kemphaan, grutto, wulp, tureluur en toendrarietgans.



Figuur 4.22. Globale ligging het tracé (rood/geel) ten opzichte Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) (Bron achtergrond: Esri).

4.3.2 GNN

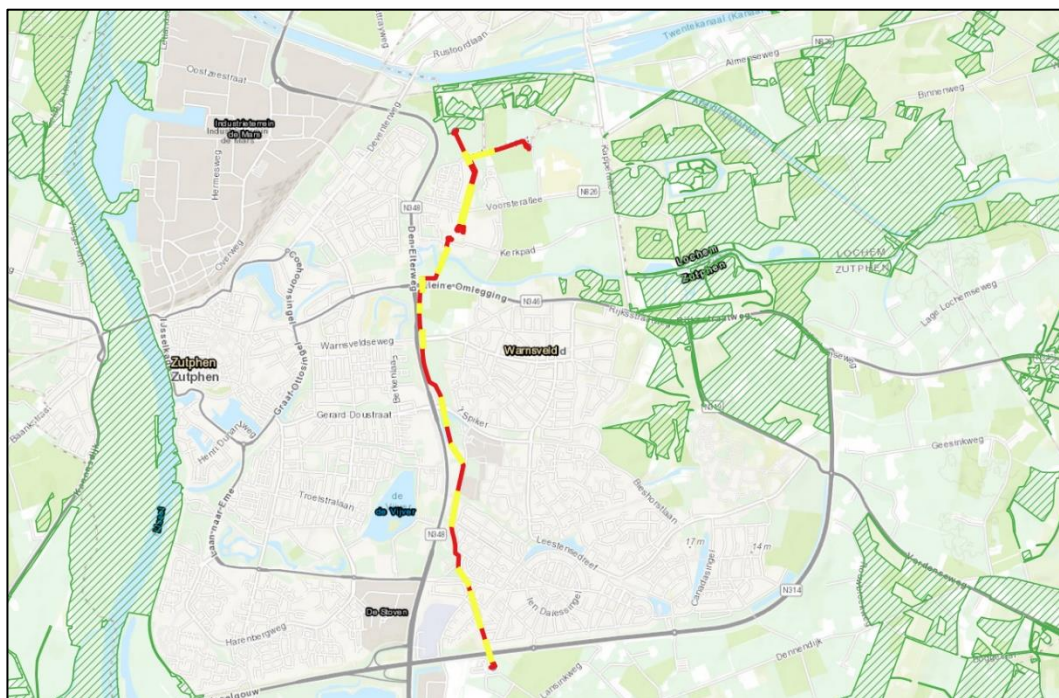
Het tracé passeert de rivier de Berkel, welke onderdeel uitmaakt van het GNN (Figuur 4.23). De Berkel zal gepasseerd worden door middel van een gestuurde boring.



Figuur 4.23. Globale ligging het tracé (rood/geel) ten opzichte van het GNN (blauw gearceerd) (Bron achtergrond: Esri).

4.3.3 Groene Ontwikkelingszone

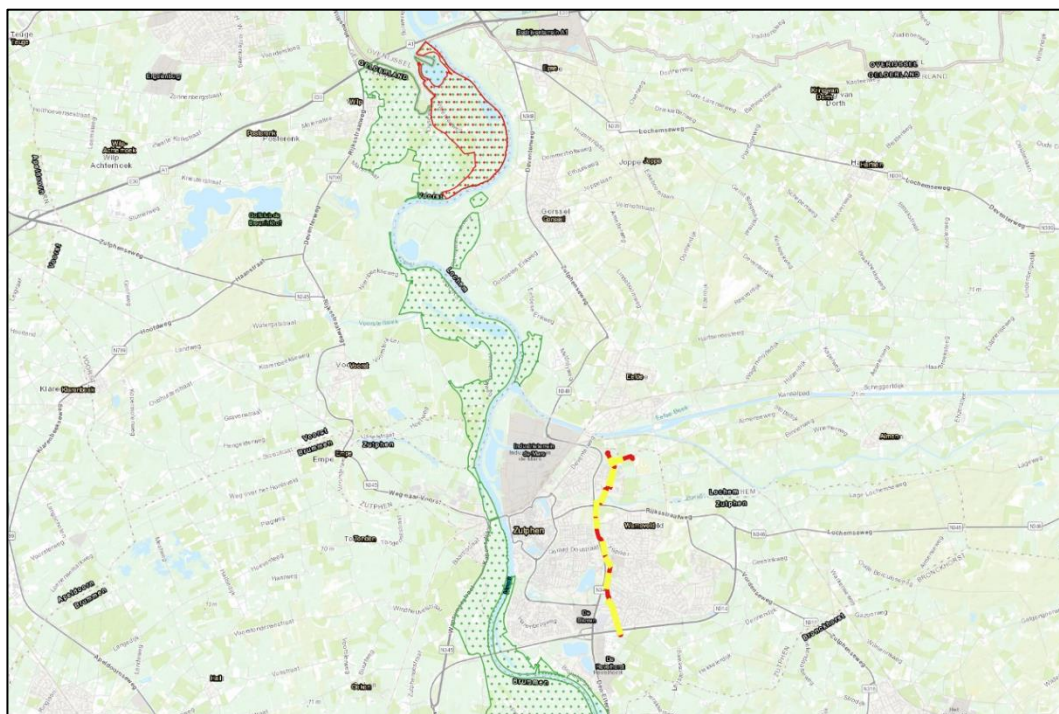
Het tracé valt niet binnen de Groene Ontwikkelingszone, wel grenst het meest noordelijke eind van het tracé aan de Groene Ontwikkelingszone (Figuur 4.24).



Figuur 4.24. Ligging van het tracé (rood/geel) ten opzichte van de Groene Ontwikkelingszone (groen). (Bron achtergrond: Esri).

4.3.4 Weidevogelgebieden en ganzenrustgebieden

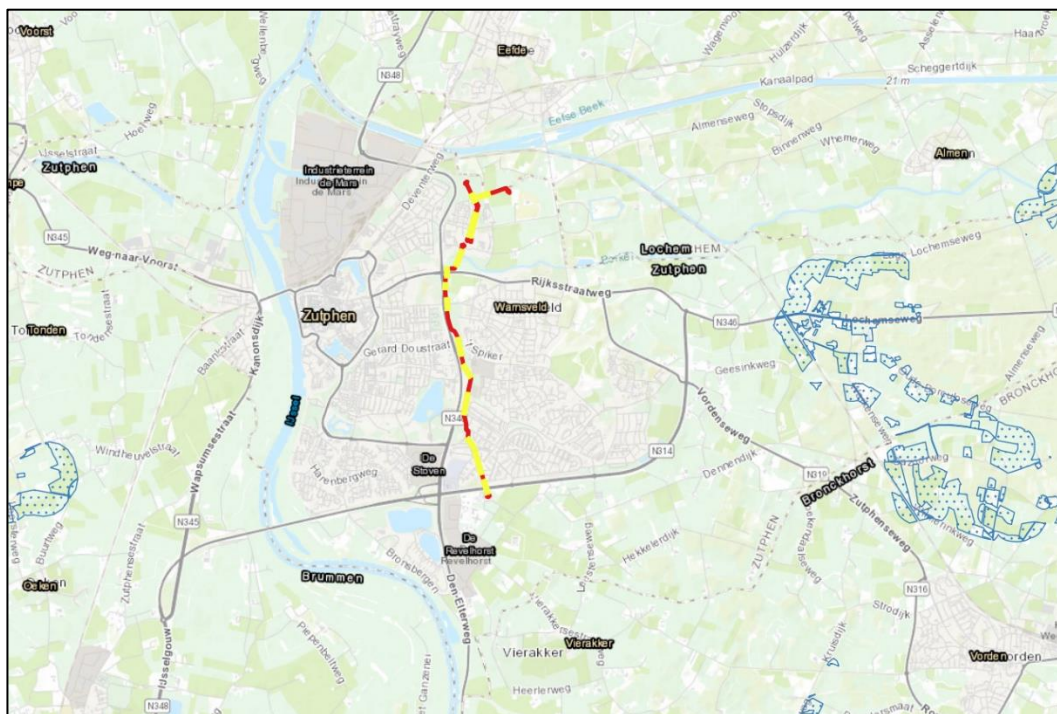
Het tracé ligt op circa 1,2 kilometer van een ganzenrustgebied en op ongeveer 6 kilometer van het dichtstbijzijnde weidevogelgebied (Figuur 4.25).



Figuur 4.25. Ligging van het tracé (rood/geel) ten opzichte van de weidevogelgebieden (rood) en ganzenrustgebieden (groen) (Bron achtergrond: Esri).

4.3.5 Beschermingszone natte landnatuur

Het dichtstbijzijnde gebied aangewezen als beschermingszone natte landnatuur is gelegen op 3,5 kilometer afstand tot het tracé (Figuur 4.26).



Figuur 4.26. Ligging van het tracé (rood/geel) ten opzichte van de beschermingszone natte landnatuur (blauw) (Bron achtergrond: Esri).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Van de volgende aspecten van de werkzaamheden moet het effect op de aanwezige beschermde natuurwaarden bepaald worden:

- Het graven van sleuven van 2,10 meter breed;
- Het gebruiken van een werkterrein van 8 meter breed;
- Het aanleggen van gestuurde boringen;
- Het verwijderen van (delen van) struiken, heggen en bomen;
- Toename aan bedrijvigheid langs het projectgebied.

De precieze planning van de werkzaamheden is nog onbekend. Ten behoeve van de werkzaamheden worden geen gebouwen aangetast.

5.2 Effecten op beschermde soorten

5.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is er in de hoogspanningsmast bij het startpunt van het tracé aan de Boggelderenk een mogelijk jaarrond beschermd nest waargenomen. Mogelijk wordt dit nest gebruikt door de boomvalk, slechtvalk of de buizerd. De masten zullen pas over 3 tot 4 jaar verwijderd worden. Tegen de tijd dat de masten verwijderd worden dient er opnieuw een natuurtoets uitgevoerd te worden en een mogelijk nader onderzoek naar het gebruik van dit nest. Rondom de mast zullen struiken gerooid worden en zullen er graafwerkzaamheden plaatsvinden. Echter is de mast gelegen naast een afvalbrengstation en een drukke weg (Rondweg Zutphen, Warnsveld). Het aanleggen van de kabels zal niet tot extra verstoring van deze nesten leiden gezien de al aanwezige achtergrondverstoring.

Ten westen van de Den Elterweg, ter hoogte van de Berkenlaan, is op circa 40 meter afstand tot het tracé een roekenkolonie van ongeveer 25 nesten aangetroffen. De N348, Den Elterweg is een drukke weg die gelegen is tussen het tracé en de roekenkolonie. Het aanleggen van de kabels zal niet tot extra verstoring van deze nesten leiden gezien de al aanwezige achtergrondverstoring.

Langs het tracé zijn weinig woningen die dienst kunnen doen als broedlocatie van de huismus of gierzwaluw. Bijna alle woningen hebben platte daken. Alleen de woningen aan de Caro van Eycklaan, Betsy Perkhoeve, Aletta Jacobshoeve, Robert van Guliklaan en de Voorsterallee zijn woningen met pannendaken waar mogelijk de huismus en gierzwaluw tot broeden kunnen komen. Ten behoeve van de werkzaamheden worden geen gebouwen aangetast. Effecten op nesten van de huismus en gierzwaluw zijn uitgesloten vanwege de afstand van deze nesten tot de werkzaamheden, de al aanwezige achtergrondstoring van de wegen waarnaast gewerkt wordt en de recreatie in de parken. De genoemde soorten zijn in hoge mate aangepast aan urbane omstandigheden en bijbehorende verstoringen.

In een boom aan de Rademakersstraat is een spechtenholte waargenomen op circa 100 meter afstand tot het tracé. Volgens een omwonende werd deze holte vorig broedseizoen gebruikt door de grote bonte specht dit jaar is er een groene specht waargenomen bij de holte. Deze

boom wordt niet verwijderd en bevindt zich op voldoende afstand tot de werkzaamheden waardoor verstoring van eventuele broedgevallen uitgesloten is.

5.2.2 Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter relatief eenvoudig rekening gehouden worden door eventuele werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

De omgeving van het projectgebied is geschikt voor een groot aantal algemene broedvogelsoorten. In bomen, heggen en struiken kunnen diverse zangvogels tot broeden komen, in de watergangen kunnen watervogels als wilde eend en meerkoet tot broeden komen, in de agrarische percelen verschillende soorten weidevogels en op platte daken kan de scholekster tot broeden komen.

Doordat mogelijk struiken en heggen gerooid worden en doordat het tracé op diverse locaties door parken en agrarische percelen loopt is het onvermijdelijk dat ergens een broedgeval zal zitten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Vanwege de lengte van het tracé is het niet mogelijk om de omgeving het gehele tracé voorafgaand aan het broedseizoen broedvogelvrij te houden.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen opgesteld die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

De woningen rond het tracé dienen mogelijk als paar-, zomer-, winter- of kraamverblijfplaats voor vleermuizen. Tevens kunnen er boombewonende soorten aanwezig zijn in de aangetroffen boomholte. De Berkel kan daarnaast dienen als essentiële vliegrouteondersteuning voor soorten als meervleermuis en watervleermuis. Door de beoogde werkzaamheden kunnen deze mogelijke verblijfplaatsen en essentiële vliegroute verstoord worden wanneer er in de actieve periode van vleermuizen een zonsondergang verlichting gericht wordt op deze verblijfplaatsen en vliegroute. Het verstoren van dergelijke verblijfplaatsen en vliegroutes is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming.

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om de gebruikte verlichting weg te draaien van de Berkel en bebouwing langs het tracé. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober).

Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de ontgraving, zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op vliegroutes van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Daarnaast zou er in de aangetroffen spechtenholte tevens een verblijf van een boombewonende vleermuissoort kunnen zitten. Deze bevindt zich echter op 100 meter afstand van het tracé waarbij bosschages een afschermd element zijn. Hierdoor zijn negatieve effecten op een mogelijke verblijfplaats in de boom uitgesloten.

5.2.4 Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter

Rondom de hoogspanningsmast bij de Boggelderenk bij de start van het tracé zijn prooiresten van vermoedelijke de bunzing of de steenmarter aangetroffen. Tevens is op deze locatie veel dichte vegetatie aanwezig in de vorm van bramenstruiken. Hier bevinden zich mogelijke verblijfplaatsen van de bunzing, wezel, hermelijn en/of de steenmarter. Deze dichte vegetatie zal ten behoeve van de werkzaamheden verwijderd worden. Het aantasten van verblijfplaatsen van de bunzing, wezel, hermelijn en de steenmarter is een overtreding op de Wet natuurbescherming. Er dient daarom nader onderzoek gedaan te worden naar mogelijke verblijfplaatsen van de bunzing, wezel, hermelijn en de steenmarter op de desbetreffende locatie (zie Figuur 5.3).

Op basis van de oppervlakte van het plangebied en omdat er verblijfplaatsen van meerdere soorten kunnen zijn, dient er minimaal één struikrover en één cameraval te worden ingezet. In de periode van maart tot en met augustus dient de apparatuur zes weken te worden geplaatst. Buiten deze periode is een onderzoeksperiode van 12 weken noodzakelijk.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn (en deze worden aangetast en/of de functionaliteit ervan wordt verstoord ten gevolge van de werkzaamheden) van één of meerdere soorten, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat marterachtigen afwezig zijn, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.



*Figuur 5.3. Locatie van mogelijke bunzing-, wezel-, hermelijn- en/of steenmarterverblijfplaatsen (paarse vlak)
(Bron achtergrond: Esri).*

5.2.5 Beekrombout

De Berkel vormt mogelijk geschikt voortplantingshabitat van de beekrombout. De Berkel wordt middels een HDD gekruist waarbij de in- en uittredepunten op ruim voldoende afstand van de oevers vandaag liggen. Hierdoor zijn negatieve effecten op mogelijk voortplantingshabitat van de beekrombout uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen ten behoeve van de beekrombout.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op circa 1,2 kilometer afstand tot het projectgebied. Gezien de relatief kleine en kortdurende ingreep, de afstand en tussenliggende afschermende elementen kunnen effecten door storingsfactoren zoals verdroging, versnippering, of verstoring door geluid, licht en trillingen op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van verzuring en vermesting ten gevolge van stikstofdepositie via de lucht kunnen niet op voorhand uitgesloten worden. Voor effecten door verzuring en vermesting door stikstofdepositie dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

5.3.2 Effecten op Gelderse Natuurnetwerken

Het tracé passeert de Berkel, welke is aangewezen als GNN-gebied. De Berkel wordt gepasseerd middels een gestuurde boring, waardoor de rivier niet wordt aangetast en negatieve effecten dus uitgesloten zijn. De provincie Gelderland kent geen externe werking, waardoor effecten alleen beoordeeld dienen te worden wanneer deze binnen de grenzen van het GNN vallen. Er zijn dus geen negatieve effecten op deze GNN-gebieden.

5.3.3 Effecten op Groene Ontwikkelingszone

Het tracé valt niet binnen een Groene Ontwikkelingszone. Er zijn geen negatieve effecten op de kernkwaliteiten van deze Groene Ontwikkelingszones.

5.3.4 Effecten op ganzenrustgebied en weidevogelgebieden

Het tracé ligt op circa 1,2 kilometer van een ganzenrustgebied en op ongeveer 6 kilometer van het dichtstbijzijnde weidevogelgebied. Vanwege de afstand en tussenliggende elementen kunnen negatieve effecten op deze gebieden worden uitgesloten.

5.3.5 Effecten op beschermingszone natte landnatuur

Het dichtstbijzijnde gebied aangewezen als beschermingszone natte landnatuur is gelegen op 3,5 kilometer afstand tot het tracé. Vanwege de tijdelijke aard van de werkzaamheden en de tussenliggende elementen kunnen negatieve effecten op deze gebieden worden uitgesloten.

6 Bronnen

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (z.d.). Informatiepagina Natura 2000-gebieden. Geraadpleegd van <https://www.natura2000.nl/>

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

FLORON verspreidingsatlas (z.d.). Informatiepagina's soorten. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>

RAVON (z.d.). Informatiepagina's soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/>

Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina's libellen. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>

Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina's vlinders. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina's soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Geraadpleegd 17 mei 2022.

Bij12 (2017). Kennisdocumenten. Bij12, Utrecht.

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblaauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblaauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparelmoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout	Kevers	Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer		Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

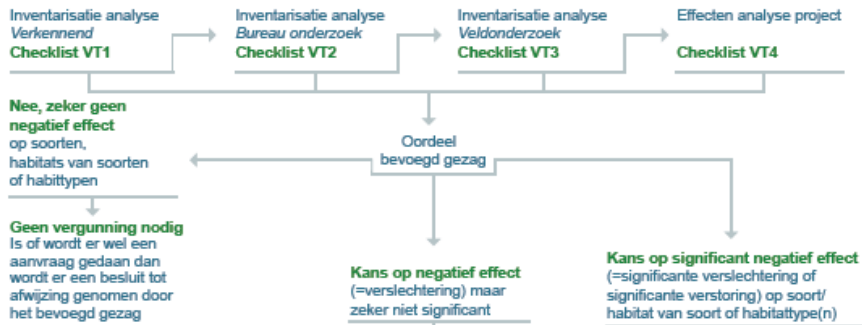
In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

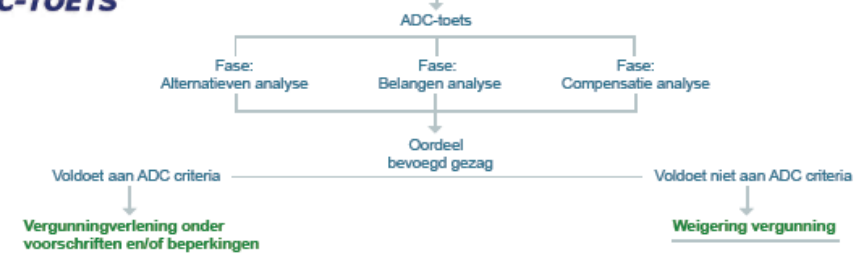
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
 Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.



HABITATTOETS



ADC-TOETS



De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. 0513-634567
E. jelmer.rotteveel@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.